

A 1773/hållbart**Behandlas i** Utskottet för ett hållbart Norden

Utskottet för ett hållbart Nordens betänkande över

**Medlemsförslag
om nordiskt samarbete om utnyttjande av kolsänkor för att förbättra
effektiviteten av klimatarbetet****Förslag**

Udvalget for et holdbart Norden föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att jobba för att de nordiska nationella klimatpolitiska riktlinjerna betonar vikten av att öka kolsänkorna i kampen mot klimatförändringen.

att jobba för en gemensam ståndpunkt i Norden beträffande utsläppskompensation i kolsänkor och -lager samt inom Norden och i samarbete med EU jobba för att dessa målsättningar blir en del av den internationella klimatpolitiska överenskommelsen.

att samarbejde med relevante aktører om at udvikle forretningsmodeller for at øge investeringer i og samarbejde omkring kulstofslagring og -optag med henblik på langsigtet værdiskabelse i forbindelse med udvikling, afprøvning og implementering af nye metoder for kulstofslagring.

Bakgrund

Klimatförändringen är den centralaste utmaningen som mänskligheten står inför. Klimatförändringen förändrar planetens ekosystem snabbt och dramatiskt. Sommarens 2018 rekordvärme samt andra extrema fenomen såsom skogsbränderna i Sverige är bara några exempel på förändringen som kommer att bli allt vanligare också i Norden.

Klimatförändringen är globalt och därför måste kampen mot den också vara global. Målsättningen i klimatavtalet i Paris är att begränsa den globala uppvärmningen till under 2°C i förhållande till preindustriella tider, och till och med upp till 1,5°C. Enligt ett antal förutsägelser kan dessa mål inte uppnås med dagens åtgärder. Den snabba befolkningsökningen och ekonomiska tillväxten, de större trafikvolymerna samt den ökande produktionen i tillväxtekonomierna hotar öka på de globala utsläppen trots klimatavtalet och andra åtgärder. Förenta staternas utgång från avtalet försämrar också för sin del möjligheterna att nå de utsatta målen.

Enligt Parisavtalet är ett av de mest effektiva sätten att minska koldioxid från luften, förutom utsläpps begränsningarna, att binda kolen på ett naturligt sätt till växtlighet, alltså till naturens egna kolsänkor. Det finns redan cirka 100 miljarder ton kol för mycket i atmosfären, vilket kan minskas endast med hjälp av stora skogar.

De mest använda metoderna för att motarbeta klimatförändringen är för närvarande effektivisering av energi och satsningar på den utbredda introduktionen av förnybar energi.

Eftersom vi vet att klimatmålen inte kan nås genom att minska på utsläppen sektorsvis är det ändamålsenligt att uppmuntra länder och företag att inte bara minska de direkta utsläppen utan också att kompensera sina utsläpp. På detta sätt kan fler och mer kostnadseffektiva medel införas för att hantera klimatförändringen. I praktiken skulle detta innebära att klimatmålen och skyldigheterna för företagen också kunde uppnås genom att binda koldioxiden från atmosfären så att den på ett tillförlitligt och öppet sätt mättes och verifierades av en tredje part.

EU:s klimatpolitik möjliggör inte företagens investeringar för att öka mängden kolsänkor, eftersom klimatfördelarna inte kan räknas till godo i utsläppsminskningarna i handeln med utsläppsrätter och icke-utsläppsrätter, även om kolsänkornas betydelse i princip erkänns. Detta resulterar i underinvestering av skogar i förhållande till den potentiella klimatförmånen. I värsta fall kan detta också betyda att företags konkurrenskraft minskar i teknologiskt högt utvecklade nordiska länder i förhållande till mer förorenande företag i mindre utvecklade länder.

Medförande av klimatrelaterade fördelar - som måste vara vetenskapligt bevisbara – som ett medel i godkännandet och användningen för att uppnå klimatmålen skulle kunna rikta företag att avsätta fler resurser för olika biomassa-projekt. Dessa bör vara möjliga att genomföra också utanför EU, så att de i bästa fall kan producera betydande ny ekonomisk aktivitet i samhällen som redan lider av klimatförändringen. Till exempel skogsplanteringsprojekt som kombinerar markförbättring och jordbruk kan väsentligt bidra till att hjälpa områden och deras befolkning, som lider av torka och ökenspridning. Detta skulle också kunna bidra till att minska migrationspressen från de fattigare områdena.

Om speciellt inom EU den framtida klimatpolitiska formuleringen skapar en situation där klimatmålen kan uppnås både genom utsläppsminskningar och genom att kompensera utsläppen genom en ökning av kolsänkor (också utanför EU), kan man avsevärt intensifiera arbetet mot klimatförändringen, rikta resurser till mer mångsidiga och kostnadseffektiva åtgärder för att skapa nya miljömässigt hållbara möjligheter för den ekonomiska verksamheten särskilt i de fattigaste länderna och för att skapa marknader till nordiska företag med omfattande skogskunnande. Av den anledningen bör de nordiska länderna omfatta en gemensam vision om kolsänkornas möjliga roll och formulera gemensamma åsikter om hur ett bredare utnyttjande av kolsänkor kan införas i internationella klimatpolitiska förhandlingar och avtal.

Under behandlingen af forslaget havde udvalget besøg af ekspert fra FORTUM som bl.a. har udviklet løsninger der gør et muligt at optage og lagre kulstof.

Udvalget besluttede at justere medlemsforslaget således at forslaget inkluderer en rekommandation om at udvikle forretningsmodeller for øget investeringer og samarbejde omkring kulstofslagring og optag i samarbejde med relevante aktører. Dette vil også afspejle NMR's 'Zero Carbon deklaration' som bl.a. erklærer at ministrene vil samarbejde med henblik på at fremme udvikling og brug af kulstofs lagre og fremme fælles nordiske business konsortier.

Utskottets synpunkter

Udvalget noterer med stor tilfredshed Nordisk Ministerråds 'Zero Carbon deklaration', som efter udvalgets mening sætter et højt og ambitiøst niveau for Nordens fremtidige samarbejde mod et CO2 neutralt Norden. Udvalget konstaterer at der i deklarationen indgår ambitioner om at øge samarbejdet og bidrage til udvikling og brug af 'carbon capture and storage (CCS), carbon capture and utilization (CCU), carbon capture and mineralisation (CCM) samt et ønske om at fremme Nordisk business og forskningskonsortier for at kunne imødekomme global efterspørgsel.

Det er i det lys at udvalgets forslag om at tilføje en att-sats om at i samarbejde med relevante aktører udvikle forretningsmodeller for at øge investeringer i og samarbejde omkring kulstofslagring og -optag med henblik på langsigtet værdiskabelse i forbindelse med udvikling, afprøvning og implementering af nye metoder for kulstofslagring, skal ses. Udvalget noterer at der i forbindelse med Nordisk Råd's miniseminar om grøn finansiering med deltagelse af de nordiske miljøfinansieringsinstitutioner og ATP Danmark fremgik at én af de største udfordringer er manglende kvalitet i projektansøgninger.

Stockholm, den 29 oktober 2019

Anders Kronborg (S)
Angelika Bengtsson (SD)
Anna Vikström (S)
Anna-Kaisa Ikonen (saml)
Cecilie Tenfjord-Toftby (M)
Erling Bonnesen (V)
Janine Alm Ericson (MP)
Johan Andersson (S)
Karl Kristian Kruse (S)

Ketil Kjenseth (V)
Kolbeinn Óttarsson Proppé (VG)
Liselott Blixt (DF)
Mikko Kärnä (cent)
Tillie Martinussen (SP)
Vilhjálmur Árnason (Sj.)
Ása Karlsson (S)
Åslaug Sem-Jacobsen (Sp)